

Studielederrapport for virksomhedsledelse

1) Fagets status

a) Studentergrundlag

- i) 93 i 2009 og 2 gæste/indslusningsstuderende, 142 i 2010 på kandidat/6 gæste og indslusning

b) Evaluering

- i) Alle kurser og temaseminarer på virksomhedsledelse er blevet evalueret ved et skriftligt spørgeskema, der er blevet uddelt i løbet af seminaret. Dette er blevet suppleret med mundtlig feedback fra de studerende til vejlederne.
- ii) Sammendrag af evalueringsresultater. Temaseminarer og kurser på kandidatuddannelsen i virksomhedsledelse blev godt vurderet af de studerende. Temaseminarerne i CSR og Business Ethics og kursus i leadership på modul 1, fik karakter på omkring 4 ud af 5 mulige. Modulet i innovation og entreprenørskab er blevet godt vurderet både af de studerende på den danske og af de studerende på den engelske version af uddannelsen. Der er generelt et generelt ønske om at redskabskompetencerne bliver mere konsistente i forhold til uddannelsens andre elementer, navnlig m.h.t. kompetencer i processuel analyse (som er grundlaget i alle temaseminarer) og konsistent i forhold til teorikurserne, hvilket vi er nået et betydeligt stykke med, i det forløbne år. Redskabskurset på VL2 tog et stort skridt fremad i det forløbne semester, og vi har grund til at tro at undervisningen på VL2 styrkes endnu mere i det kommende forårssemester med tilknytning af en relevant professor mso. Vi arbejder med at overgå fra en meget praktisk indretning af redskabskurset på VL3 til en mere teoretisk og reflekterende opbygning.

c) Tilbagemeldinger udefra

- i) Vi har haft møde med aftagerpanel for de erhvervsøkonomiske studier, hvor vi har diskuteret studierne. Der var stor interesse for virksomhedsledelse, og der udtrykkes stor tilslutning til den mere omfattende undervisningsopbygning der ligger i fire semesters kandidatuddannelse indenfor virksomhedsstudier, og særlig på at de studerende bliver i stand til at forholde sig direkte til ledelsespraksis og de heterogene processer, som ledelsen indgår i. Der er udvidet kontakt med censorkorpset i forbindelse med at det erhvervsøkonomiske censorkorps har skiftet sekretariat fra CBS til ABS. Der har været afholdt møde med den nye sekretær for censorkorpset i foråret 2010. Mødet var især af orienterende art, hvor vi diskuterede vores uddannelsers svagheder og styrker og disse blev kommenteret af censorkorpset sekretær. Dertil kommer møde med den nye lokale formand for censorkorpset på RUC, der bidrog med introduktion af en række nye censorer, der kunne hjælpe med at sikre, at RUCs uddannelser generelt er på niveau med andre erhvervsøkonomiske uddannelser i Danmark. Vi har i foråret i forbindelse med kombinationer med kommunikation og PR afholdt et konferenceseminar, hvor studerende for virksomhedsledelse også deltog, og hvor repræsentanterne for virksomhederne, fx Novo og Lundbeck holdt foredrag om deres virksomheder, og hvor alumner præsenterede deres arbejde. Hertil kom oplæg ved de studerende omkring forskellige praksisrettede aspekter af virksomhedsledelse. Endvidere har vi opbygget vores praktikordning med praktik projekt, der har gjort at de studerende har mulighed for at

arbejde i virksomheder med praksisrettede projekter allerede i løbet af kandidatuddannelsen i virksomhedsledelse.

- ii) Vi forsøger at sikre samspil mellem aftagere og de studerende. Vore projekter (både VS og VL) er normalt altid forankrede i virksomhedsanalyser med virksomhedsintern kontakt, hvorfor vi heller ikke kan forstå informationer indhentet af FOUafdelingen herom. Derfor har de studerende selv overordentlig god kontakt med fremtidige arbejdsgivere, hvilket også viser ved at VSkandidater der skriver speciale i VS (cand soc.er) efter 5 år er de højest betalte RUC-kandidater fra samfundsvidenskab og humaniora.

Vi udbygger ideen om konferenceseminar, der har været særligt positiv. Dette sker med at aktivere de studerende i forhold til kontakten med repræsentanterne for virksomhederne. Dette sker også ved at fokusere på, at der skabes halvårslige møder med repræsentanter for aftagerpanelet, der også giver input på arbejdsbehovet og kompetencebehovet i deres specifikke virksomheder. Alt i alt har dialogen med aftagere, censorer og praktikvirksomheder været udbygget, og det er noget som vi regner med at intensivere i de kommende semestre, eftersom vi betragter denne dialog som central for udviklingen af virksomhedsledelse, både i forhold til virksomhedsstudier, men også i forhold til spændingen mellem management og leadership, der er centralt i vores vision om uddannelsen.

d) Forskningsbasering af uddannelsen

- i) Der er stadig et meget højt forbrug af D-VIP på virksomhedsledelses forskellige kurser og i forbindelse med vejledningen. At der er tale om D-VIP behøver ikke nødvendigvis at betyde, at uddannelsen ikke er forskningsbaseret. Mange af uddannelsens D-VIP undervisere har stor erfaring fra erhvervslivet og derfor bidrager de også med viden, der nærmest har karakter af forskning, og som er vigtig for de studerende. For dog at være helt sikre på forskningsbaseringen af undervisningen, har studielederen oprettet undervisningsgrupper i forbindelse med de enkelte fag, hvor der både deltager fast-VIP og D-VIP. I fagene CSR and Business Ethics samt Leadership og Brand Management er der således grupper af både VIP og D-VIP, der indgår omkring undervisningen. Dette er også tilfældet med de fleste af temaseminarer og kurser på kandidatuddannelsen. Studienævnet arbejder også med forbedringer af målbeskrivelser af kurser og seminarer, så forskningsbaseringen bliver mere direkte sikret i disse. I forbindelse med vejledning og undervisning vil alle undervisere blive indkaldt til et pædagogisk kursus, hvor dialogen mellem forskere og D-VIP prioriteres højt.

e) Status for opfølgning på sidste semesters handlingsplan

I forhold til sidste semesters handlingsplan arbejder vi forsat med at udvikle virksomhedsledelse som en sammenhængende kandidatuddannelse, både med hensyn til den danske version og med hensyn til den engelske version. Virksomhedsledelse er en ny kandidatuddannelse på RUC, så vi er også i gang med at forbedre aftagerkontakten i forbindelse med udviklingen af vores aftagerpanel og conference med virksomhedsbesøg. Der er løbende diskussion af sammenhængen mellem redskabskurser, kurser og temaseminarer på virksomhedsledelse, og vi arbejder på at gøre den faglige progression igennem uddannelsens moduler mere tydelig. I denne forbindelse har vi styrket undervisningen i regnskab og økonomistyring i forhold til redskabskurserne, så vi er sikre på at disse kompetencer bliver forbedret. Dertil kommer, at vi har udgivet bogen *Virksomhedsledelse*, Samfundslitteratur 2010, red Poul Bitsch Olsen, Lars Fuglsang og

Jacob Dahl Rendtorff. Denne bog indeholder bidrag fra de fleste undervisere på studiet, og den derfor med til at præsentere de faglige rammer for vores syn på virksomhedsledelse.

f) Samlet vurdering af fagets aktuelle situation

Virksomhedsledelse er fag med stor vækst på RUC. Vi er på tre år gået fra 0 til 147 studerende. De studerende er stærkt engagerede i studiet, og vi håber at kunne opnå en høj gennemførelsesprocent. Lige nu er den største udfordring at vi får en større fast-lærerdækning af faget, og at der bliver mere plads til vejledning og undervisning af de enkelte studerende.

Der er behov for en overvejelse over, hvordan forskningen i store forskningsprojekter, som gennemføres i forskningsgrupperne, også får en indvirkning på undervisningen. Her er de førnævnte tværgående grupper mellem fast-VIP og D-ViP et godt bud på forbedring af den forskningsbaserede undervisning og udvikling af faget. De førnævnte seminarer, hvor vi inviterer en række personer fra virksomheder til at gå i dialog med de studerende, er også af stor betydning for videreudvikling af faget.

2) Handlingsplan

- i) Ved siden af at være kritisk analytisk er denne kandidatuddannelse rettet mod at skabe fortrolighed med organiseringsprocesser, hvor hovedproblemet er manglende adgang til viden om dilemmaer i værdiskabelsen. Studienævnet følger desuden en diskussion af sammenhængen mellem de systemer og lederskab i virksomhedsledelse, hvor vi bevæger os væk fra den systemtankegang og en generel rationalitetsantagelse der ligger i oplægget til den første studieordning, og som var en kopi af en meget traditionel CBS uddannelse, og som passer meget dårligt til den mere kritisk analytiske tilgang der for normalt nødvendigvis udvikles i projektarbejdet (der er stadig vejledere der ikke er opmærksomme på at uddannelsen handler om ny og bedre viden, men dem lader vi også være med, fordi vi har et kulturelt levn fra HA-uddannelserne, hvor vi tidligere accepterede at de studerende arbejder med at skabe forslag på et temmelig praktisk grundlag, hvor der er stor risiko for at naivitet bliver en del af analysens grundlag, og denne tilgang er i årenes forløb helt forsvundet ud af samfundsvidenskaben og tilsyneladende også humaniora). Vi værdsætter fortsat hårde aspekter i virksomhedernes organisering, i form af systemer, beslutninger og materialitet. Men vi ser at den primære ontologisk betingelse for at lede er at deltage i processer, pluralistiske organiseringsformer, meningsdannelse, ikke forudsigelige relationer til medarbejdere og topledelse, og at det der indebærer stor vægt på tillidsprægede relationer m.v. og forandring i processernes forløb. En stor del af vore problemer skyldes at den politiske proces om vor studieordning, indeholdt et skift i målsætning og forestilling om hvad uddannelsen skulle. For eksempel var der til det forslag om en CM som først blev udarbejdet, nærmest en forestilling om at der skulle opbygges et helt nyt underviserkorps, med mindre tilknytning til universitetets identitet. Vi er ikke kommet fri af skiftet til en universitets-uddannelse med vore tydelige kendetegn, og må derfor for øjeblikket leve med at der er visse modsætningsfyldte meninger i studieordningen. På sigt er vi nødt til at justere studieordningen sprogligt, så den passer til helt til det der generelt sker på RUC (problemorientering, kritisk analytisk, opbygning af progression igennem projektarbejdets problemorientering etc.). Vi afventer dog aftegnning af studiereformarbejde med Bacheloruddannelserne + kandidatuddannelserne, før vi sætter dato på en justering, som heller ikke vil ændre hovedstrukturen i uddannelsen.

Studienævnet har arbejdet med forskellige forslag fra undervisere. Underviserne engagerer sig i særlig grad i forhold til udviklingen af kerneindholdet i studiet, og det diskuteres vedvarende, hvad vi egentlig forstår ved ledelse.

Forskerne på området diskuterer udvikling af en bog om finansiering og brancheanalyse af aktiemarkedet, der vil forbedre integrationen af redskabskurset på VL1. og samtidigt give et bedre grundlag for finansieringsundervisningen som helhed i vort fagområde.

Der arbejdes på at få overblik over jobmulighederne for kandidater.

Vi fortsætter også med at tegne uddannelsens profil tydeligt for vores kandidater, og vise dem hvorledes de adskiller sig fra f.eks. CBS' måde at tegne et mindset på, og de mere traditionelle uddannelser ved SDU i Slagelse og andre steder. Teoretisk adskiller vi os fra SDU ved at fokusere på at lederskab fordrer andre perspektiver end dem der er indlejret i managementtilgangen, og ved at vi meget stærkere indøver eget ansvar for – og evne til - kritisk analyse der skaber bedre viden, og fra CBS ved at have en meget stærkere indøvelse af ansvar for relevans i analysen, dvs. også at føre den nye bedre viden tilbage til det praktiske felt hvor viden er relevant. En af de tilbagevendende identitetsmærker der kendetegner RUC-kandidater fra vort studieområde er, at kandidater bedre end andre kan forholde sig til normativitet om en beslutning. Der er i stand til at ræsonnere om andet end sandt-falsk, for eksempel om godt-ondt, nyttigt-unyttigt osv. Det er den kompetence de decideret lærer sig i forbindelse med problemorientering i kandidatmodulerne, hvis vejledere (og i længden censorer) understøtter processen.

- ii) Pædagogisk har vi fulgt op på krav fra underviserne vedrørende den pædagogiske dag, hvor vi håber at få en god diskussion om det specifikke i undervisningen i de erhvervsøkonomiske discipliner. Diskussionen skal som det mest presserende stimulerer de mange eksterne underviseres opmærksomhed på sandt/falsk distinktionen, som er sjældnere i praksis, hvor det oftere er virksomheden der adresseres. Men den skal med tiden også adressere evnen til at diskutere hvordan viden generer processer, der kan beskrives i forhold til god-dårlig i sin virkning.
- b) Opfølgning på evaluering
 - i) Vi arbejder fagligt løbende på at justere kurser og temaseminarer ud fra evalueringer, men da der er tilfredshed med kurserne har vi ikke planlagt revolutionerende ændringer.
 - ii) Pædagogisk skal alle deltage i vores pædagogiske dag i december 2010.
- c) Med hensyn til opfølgning på forslag fra dimittender, aftagerpanel og censorer har vi i særlig grad gransket akkrediteringsrapport ved ACE Danmark for HA-uddannelsen, og det har været diskuteret om nogle af de kritikpunkter, der var i denne rapport af vores HA-uddannelse også kommer til at ramme uddannelsen i virksomhedsledelse, eftersom vi opfatter, at der er en tæt sammenhæng mellem vores HA-uddannelse og virksomhedsledelse, som er den kandidatuddannelse, som studerende på HA kan gå videre på. Vi arbejder på at sikre, at virksomhedsledelse har den nødvendige kvalitet, der gør, at uddannelsen ikke falder for de samme kritikpunkter, som det var tilfældet med HA-uddannelsen.

- d) Opfølgning på evt. bedre sikring af forskningsbaseret uddannelse. Vi udvikler forskningsbaseret uddannelse, ved blandt andet at etablere PhD-studier der ligger i forlængelse af uddannelsens kerneindhold, således at vi med tiden får styrket den intensive faglige tradition og mulighederne for bemanding på området. Vi arbejder på at etablere et PhD-stipendium der som indhold har tillidsrelationer imellem uddannelsen og virksomhederne. Dette stipendium har både en processuel og en meget konkret betydning for os, idet vi skal have opbygget en mere kompetent forståelse af hvorledes samarbejde med virksomheder har et meget vigtigt uformelt og praktisk indhold, der skal stimulere begge systemers aktuelle engagementer, og ikke skabe problemer. Et stipendium skal derfor skabe en mere kompetent forståelse af tillidsprocesser i samarbejdet.

Den teoretiske rygrad i studiet, processuel analyse og organiseringsforståelse, underbygges desuden p.t. i bestræbelser på at etablere en række PhD-stipendier og andre forskningsaktiviteter – for eksempel om tillidsprocesser (ansøgning under forberedelse), radikal sikkerhedsledelse (ansøgt med inddragelse af Lederne i Danmark), meningsdannelse i meget systemtunge virksomheder (nye kandidater søger selv at skabe basis for samfinansiering), ledelsesstrategi i faglige organisationer (en kandidat er ved at forberede et samfinansieret projekt), m.v. der kan udgøre en indlysende forlængelse af uddannelsen i Virksomhedsledelse, samtidigt med at vi stimulerer aftagerrelationerne. Vi har etableret et nordisk og internationalt netværk, der skal hjælpe med både at fastholde PhD-stipendiaternes interesse på feltet, og dermed stimulere en solid debat, men også udvikle de etablerede forskeres engagement på området. Ligeledes har vi udviklet en forskningsbaseret relation til op til 40.000 ledere i Danmark, igennem et samarbejde lederne i Danmark, på landsplan, der også ligger i forlængelse af temaseminarernes undervisningen og de fleste projektemner.

For at sikre en teoretisk avancering på området og her hos os i forbindelse med Virksomhedsledelse, har vi søgt CBIT's PhDskole-system om at bevilge et fuld finansieret PhD-stipendium, fra 2011, hvor indholdet er at adressere den teoretiske kerne og dens aflæggere i samtidsmiljøerne. Det er en relativt veldefineret opgave, som er vigtig fordi der samtidigt sker oparbejdning af processuelle analyser, der dog alle er baserede på fælles videnskabsteoretiske positioner, og som peger på en række forskningsperspektiver for ledelsesforskningen.

Der arbejdes med at tilknytte de forskere, der har forskningsprojekter mere tilknyttet til uddannelsen, bl.a. ved at integrere dem i grupper med D-VIP omkring de enkelte kurser og temaseminarer. Her igennem kan kurserne udvikles i forhold til den nyeste forskning. Der forhandles også med institut- og universitetsledelsen om bedre bemanding af faget inden for de erhvervsøkonomiske kerediscipliner.

- e) Der arbejdes med sikring af større gennemførelsestid i forhold til specialer ved at gøre mere for at give de studerende vejledning i forbindelse med specialeseminarer mv. Der er dog ikke problemer med tilstrømningen og STÅ-produktionen inden for faget, der anses for stabilt, dog med lidt færre studerende i 2010 end i 2009, hvilket dog givet det høje antal af studerende ikke anses som et problem.